

РЕЦЕНЗИЯ

от доц. Николай Никифоров Станчев, доктор
относно дисертационен труд на тема: Социально-педагогическая роль
народно-национальных игр” представлен от Жанибек Калбекович
Кудериев
с научен ръководител проф. Петър Киров, доктор
за присъждане на образователната и научна степен „Доктор“ в
професионално направление 7.6. Спорт, докторска програма „Теория
и методология на спортната наука“

Рецензент: доц. Николай Станчев, доктор.

Представеният ми за рецензия дисертационен труд е актуална научна разработка засягаща проблема за социално-педагогическата роля на националните, традиционални народни борби на Казахстан.

Дисертационният труд е написан на 143 машинописни страници. Структурно трудът е разделен на четири глави, съобразно изискванията:

I първа глава: „Философски основи на физическата култура и спорта”.

II глава: „Цел, задачи, методология, методика и организация на изследването”.

III глава: „Анализ и изложение на играта, като социално-културна същност на физическата култура и спорта”.

IV глава: Изводи и препоръки, списък на ползваните литературни източници.

За подготовката на **глава първа** изложена на 52 страници, авторът е ползвал 60 литературни източника на руски език, които са пряко свързани с тематиката. В тази глава докторантът прави задълбочен анализ върху особеностите засягащи проблема за социално-педагогическата роля на националните игри в Казахстан. Тук авторът показва комплексни и задълбочени познания на изследвания въпрос, като определя нивото на развитие на физическите способности на човека – физическите качества, навици, знания и умения, които характеризират физическото състояние на индивида, неговото здраве, физическо развитие и ниво на двигателните качества.

Втора глава: Методология, методика и организация на изследването. В тази глава на труда целта и задачите на изследването са формулирани точно и ясно. Определен е предмета и обекта на изследването, което се явява използването на народно-националните игри в училищните програми за обучение в Казахстан. Посочена е организацията и етапите на изследването. В логически порядък на изследването е представената организация в три етапа: констатиращ, формиращ и контролен, при който акцентът е върху здравното състояние на учениците, обучавани по експериментална и основно приета програма по физическо възпитание.

Проведени са анкетно проучване, интервюта и педагогическо наблюдение.

Трета глава: Анализ на резултатите, като изложение на социално културната същност на физическата култура и спорта е изложена на 75 страници. Определено трябва да подчертая, че тази част от труда съдържа много научни факти, които отговарят и като обем, количество и изисквания за представяне на информацията.

Анализа показва, че използването на казахските национални игри в часовете по физическо възпитание повишава интереса на учениците; спомага за формиране на правилно виждане и поведение; повишава тяхното самочувствие. Също така по-успешното усвояват и теоретичния учебен материал от останалите ученици. Тези заключения са по-скоро теоретични. За отчитане ефекта от приложението на игрите са използвани следните тестове – спортно ходене 30 м.; бавно бягане 30 м.; скок на дължина от място; скок на височина с разбег; хвърляне на уреди съобразно възрастта на изследвания.

Сравнителният анализ между експерименталната и контролната групи установява малки разлики в базовите показатели преди провеждане на експеримента. Според автора обучението в народно-национални игри води до положителни промени в функционалната и физическата подготвеност, подобряване на краткосрочната и дългосрочна памет, повишаване на удовлетвореността. Въз основа на тези резултати докторантът предлага програма по физическо възпитание на базата на казахските национални игри.

В отделен параграф дисертантът анализира чрез метода на сравняването полученият изследователски материал на проведения педагогически експеримент. В този раздел недоумение буди повторното

изписване на целта и задачите на страница 92, както и дългото заключение в края, което би трябвало да отрази само изводите и препоръките от проведеното изследване.

Теоретичният материал е обемен, за сметка на реализирания педагогически експеримент, който изисква по-добро изложение.

Въпреки това, експерименталното проучване има своите приноси, които бихме формулирали, както следва:

- Разкрита е значимостта на казахските народно-национални игри за нравственото, умствено и физическо развитие на различните поколения и в частност на учащите в Казахстан.

- Предложени са нови организационни форми и методични програми за приложение на народно-националните игри в учебната програма в училищата.

- Водещи са знанията и уменията на учителите, провеждащи обучението и прилагането на методиката на преподаване на народно-националните игри.

- Изложена е много подробна информация за генезиса на „играта” и понятиятната ѝ характеристика от миналото до днес.

Дисертационният труд завършва с 5 извода, които не отразяват основно характера и ролята на народно-националните игри в Казахстан. Това е отразено само в последните 2 извода.

Докторантът Жанибек Кудериев е представил автореферат в края на който е поместен списък с 3 публикации, свързани с темата на дисертационния труд.

Обобщеният анализ на дисертационния труд показва задълбочено познаване на изучавания проблем и неговото многостранно и комплексно разглеждане. Научно-приложните приноси на труда са значими и имат място в спортната теория и практика.

В заключение, давам положителна оценка на извършеното проучване и предлагам на Уважаемото научно жури да присъди на Жанибек Калбекович Кудриев образователната и научна степен „Доктор” в професионално направление 7.6. Спорт, докторска програма „Теория и методология на спорта”.

19.11. 2018 г.

София

Рецензент:

Чл. 2 от 33ЛД

Доц. Николай Станчев, доктор